

srpušor noc a polou ar 4. XII. mikulášskou zátaou. Sokolská žactvo mělo 5. XII. besídku spojovou s nadílkou.

Kromě toho se samozřejmě MNU a ŽF zapojili do celostátních oslav moravárod ního dne žen, kteří nejeh oslav osvobození a VŘSR.

Významnou hodnotou pro celou obec bylo zahajení provozu linky č. 15 Dopravního podniku města Olomouce na trase Olomouc - Frýně - Hlav. nádraží - Hodonín - OLMA - Brzovany - Droždín - Buškovany a zpět dne 31. VII. 1971. Autobus jezdí asi 22x denně v obou směrech, jízdné činí 24 Kčs. Zastávka směrem do Olomouce je u mostu proti čistírně (na křižovatce), směrem do Droždína pak vedle požární zbrojnici. Nutno konstatovat, že linka je využívána a to nejen místními z jmenovaných 3 obcí, ale i chataři jedoucími do Droždína a Buškovan. Měsíční jízdenka stojí 48,- Kčs a je tedy podstatně dražší než měsíční dělnická jízdenka na vlak (8,- Kčs). Přesto podle sdělení pokladni ČD značně poklesl provoz dělnických i normálních jízdenek.

Autobus

Dne 1. prosince 1971 bylo v celém našem státě provedeno sčítání obyvatelstva a domů. V naší obci bylo k tomuto dni napočítáno celkem 639 obyvatel, z toho 301 mužů a 338 žen. Ekonomicky aktivních, tedy od 16 do 60 let, žen do 55 let, bylo napočítáno 344, z toho 178 mužů a 166 žen.

Sčítání obyvatelstva

Domů je v Rojetovanech 157.

Během roku 1971 v naší obci zemřeli: Antonín Mánek, Rudolf Rajnoch, Anna Ženčáková, Karel Pohlidal, František Sklenář z č. 18, Jan Klinecký, Rudolf Smáhel a Karel Folk (48 r.).

zemřelů

Záčátek roku byl oholený s mrázem až -15°C , i přes den nebylo v ráno -10° , sněhu až 10 cm. Koncem ledna přišla náhlá oliva se skoro jarními slunovážnými dnky. Tíden byl proměnlivý až větrinou syčhravý, min. teplota v noči -9°C . Duben byl větrinou studaný a syčhravý s poklesem až na -16°C . Duben byl střídavé teplý i syčhravý, s častými přecháňkami a větry. Teplice kořtu byl teplý až horký, takže kolem 15. V. se již suší sena. Červen byl teplý, pouze v začátku, pak při častých srážkách přišlo ochlazení, takže denní teplota $+10^{\circ}\text{C}$ nebyla vícnosti. V červenci se otepnilo, nastala vedra doprovázená bouřemi. Stejná situace je i v srpnu, 23. VIII. se přehnala bouřka s vichřicí, která vyvracela stromy. V září se pomalu ochlazuje, 16. IX. přichází první ranní mrázik, sneho trvá. Říjen je teplotně střídavý, sem tam přecháňka nemůže dodat to co přes léto nenapřelo. 17. XI. přichází dešt se sněhem, 20. XI. ráno ukazuje teplomér -6°C a mráz trvá i přes den, 24. XI. napadlo až 20 cm sněhu, když všecky stáčí do konce měsíce roztát. Provinec větrinou syčhravý, sníh s deštěm, 22. XII. v 18 hod. bylo $+10^{\circ}\text{C}$, vánice i Silvester zůstali na blátě.

Počasí

100 let
školy

Vratme se návazně ještě k oslavám 100. výročí založení naší školy. Svojím rozsahem to snad byl největší podnik, který byl v obci v poválečných letech zorganizován. Dá se říct, že se na něm podíleli téměř všichni bystrovanci, protože oslavy byly organizovány i jako neoficiální sjezd rodáků, takže bylo poněkud málo rodin, které neměly na tyto dny koho povolat. A tak se ve dnech 29. a 30. 5. 1971 Bystrovany naplnily nejválcou měrou, protože těch, kteří do Bystrovanské školy chodili, přijelo opravdu hodně.

Vlastní oslavy začaly ihned v sobotu 29. května dopoledne vítáním těch, kteří přijeli některým z dopoledních sládků. Zároveň byla ve škole, která se k této příležitosti zvláště užínala, slavná výstavka historie školy a žákůských prací. Ti z novostěnučků, kteří snad nebyli v Bystrovanech již i nějakou desítku let, měli nyní možnost zasednout na místa, kde kdysi jako školáci sedávali. A téměř všichni toho též zvučeli.

Dopoledne se pak na hřišti konaly sportovní hry mládeže a večer byla v sokolovně estráda s tanecní zábarou. Na této zábarě byla navazována stára přátelství do té míry, že mnozí z těch, co přijeli ke svým přítomným nebo známým ani nešli po zábarě spát, některé zlytky noči prochodiли se svými starými kamarády kolem Bystřičky, neboť ptasí jím přálo a bylo na eo vzpomínat.

Druhý den, v neděli 30. května, byla v kapli, jejíž interiér byl zcela renovován, záma slavnostná slavnostní mše pro příslušníky římskokatolické církve. V 10 hodin pak bylo ve zcela naplněné sokolovně zahájeno slavnostní zasedání místního národního výboru, jehož hlavními body byly dva referáty. První z nich, o to 5 historii obce od nejstarších dob, přednesl Vít Dolinek. Podstatou části této historie mohlo jít i v této kronice. Druhý referát o stoleté historii školy přednesl pisatel této části kroniky. I když konečnou poslovnou obou slavnostních referátů si přednášející zpracovali sami, podklady pro ně s velikou obohatil a připravil přednášející pisatel kroniky Vojtěch Orel, který se v Bystrovanské škole jako syn někdejšího ředitelky Rajmundy Orlovy narodil. Celá historie naší školy je velmi pěkně zachycena ve školní kronice.

Po slavnostním obědě se na návsi konal koncert dechové hudby a vlastní pořad byl zájem průvodem od nádraží do zahrady osvětové besedy. Zde pak přednesli svoje velmi pěkné vystoupení řecký shor Haná z Olomouce, v němž zpívá i náš občan Maxmilián Ujhidač, dále pak žáci a profesori hudební školy Žárovice a nakonec zahánil i zazpíval hrojovanz hanácký kronikář z nedalekých Doloplat.

Konec konstatruj, že při přípravě a organizaci těchto oslav projevili občané velkou lásku ke své rodiné obci i k její stoleté škole.

Zapsal *M. M.*

1972

Po rušném roce 1971 nadešel zcela klidný rok 1972. Šádka mimořádná událost - aspoň ne v rámci naší obce - se letos nedála, ponecháme-li stranou jeden počár a celkově snad neobvykle vysoký počet růmto roce zemřelých občanů.

Tedy nové zvolený místní národní výbor začal první rok své práce. Nutno připomenout, že se v něm objevila většina nových, mladých občanů, kteří dosud nemáli s prací ve výročné správě dostatek zkušeností. Ke změně došlo v osvádce předsedě všech komisí MNV, které z dřívějších čestí komisi byly mytí zrušeny pouze na čtyři. K - popřejme všem hodně zdravu a nechť to těká 5 let ydoví.

Jak nám to obvykle každoročně bývá, začaly všechny práce v městě v březnu jarním úklidem. Tuto akci již většina občanů chápe jako samozřejmou povinnost, aby si každý v první řadě před svým domem udělal to, co je po zimním období třeba udělat. Dle situace se obvykle začíná s vyhrabáváním trávníkových ploch a úpravou kůstkových záhonů a postupně se přesouvá i k nastrávání plotků, vrát i vrátek a končí to skopými rovami.

Myslivec pak plní část svého celoročního závazku mysliváním stromků. Letos provedli výsadbu nad horním splavem, na místě likvidovaného tříčlenného sadu. Proti původné plánované výsadbě ořechů však byly myslivány jen divoké stromy, většinou olše a jasan, převážně vlastních zdrojů, z volekoptví a náletu v remízách.

V květnu bylo podle plánu položeno dalších 35 m vodovodního potrubí v místech za mostem a tím byla kato věter v definici v ukončena. Pro další věter - Za dráhou - byla na podzemí provedena jedna z nejohružnějších prací a to podkop pod tělesem dráhy.

Výsledkem brigádické práce převážně členů komise pro výstavbu bylo postavení polovrážené autobusové čekárny na zastávce za mostem (trubková konstrukce, stěny drátěné sklo kombinované s plechem, střecha olnitý plech). Nutno zdůraznit, že autobusové spojení občanům zcela vyhovuje a je plně využíváno ke všeobecné spojovnosti.

Na podzim byla začátkem úprava prostranství za křižovatkou proti čistírni. Pořek byl částečně urovnan, prošeny chodníky a zasypany šotolinou a v rezinu byly myslivé terasné stromy (zakopeny v zatravnici dlepr. podniku v Olomouci z prostředků pořáraných místnímu úboru z fondu na ochranu ovzduší). Nutno poznamenat, že výsada byla provedena v nevhodném termínu ve velmi suchém období po němu následovalo mrazivé období.

A co bylo uděláno pro výstavbu mateřské školky? U druhostenné projektorové skříně organizace Drupos byla zadána projektová dokumentace, která byla

dokončen průátkem druhého pololetí. Stavební povolení bylo na ONU vydáno
oř koncem září, takže materiálový limit byl vystaven až prosinec 1973. Jediné
co za toho stav mohlo být na stavaništi školky neděláno, bylo zřízení skla-
du na materiál. Po několika letech plánování aponí něco konkrétního.

Vzhledem k tomu, že se podařilo najít dodavatelský pošnik, přistoupilo se k postupné výměně zlýrajícího žárovkového osvětlení za výbojkové.

Finanças

Finanční hospodaření MHS doložilo v r. 1972 následovně:

Príjmy:

	Rozpočet	Skutečnost
Daní zemědělská	8.600	7.708
z příjmu obyvatel	2.000	2.559
domovní	13.000	13.096
Správní poplatky	1.000	548
Vodné a stocné	1.500	490
za trávu, třešně a pod.	1.000	1.139
Stavebnictví	-	19.180
Školství	1.800	1.092
Místní hospodářství	-	840
Estatní příjmy	300	286
Celkem příjmy	29.200	46.938

Výdaje: Vodné hospodařství

Od MZV obdržel MNU příspěvek na školku ve výši 101.000,- Kčs, takže včetně ost. nezapočítovaného příjmu měl MNU během roku 1972 k dispozici celkem 213.410,- Kčs. Naproti tomu výdaje včetně odvodu do výšky rozpočtu (19.200,- Kčs) a jiných či- mily 134.353,- Kčs, takže celkový výsledek hospodaření MNU vykazuje přebytek 78.966,- Kčs. Větší zůstatku z r. 1971 ve výši 110.258,- Kčs má tedy MNU ve finanční rezervě částku 189.224,- Kčs. Z této rezervy byl kladen schodek rozpočtu r. r. 1973 ve výši 16.600,- Kčs a 90.000,- Kčs byl použito na financování výstavby školky.

Zbytek bude zanechan v rezervě na další etapu výstavby školky.

Vráťme se ještě k zajímavé příjmové položce na úsecu stavebnictví, kde je uvedeno 19.180,- Kčs. Této část této položky tvoří výnos za prodej byt. zemědělské usedlosti, která MÚK připadla jako odumrt. Na této usedlosti č. 18 (na východní straně návsi u kaple) hospodařovali 2 svobodní bratři se sestrou (Sklenářovi). Poslední z nich, který patřil k typickým Bystrovanským figurkám, zemřel v r. 1971. Až do toho roku byly v celé usedlosti ještě klinéhé podlahy a nebyla tam zavedena elektřina. Ani se tam moc netopilo, protože v posledních letech dostával hlavní jídlo od sousedů, mohli ale jako almužnu, protože pobral důchod a družstvu k němu připlácelo nadlepšení. A tak dle zprávě očitých svědků se tento poslední hospodář na č. 18, který však nebyl nějakým skrbíkem, rád ohříval ruce tak, že v nich držel hrnek horké kávy nebo čaje. Možlím si ale, že ho různí lidé měli rádi, protože nedovedl ublížit a pro každého měl úsměv.

Prodej č. 18

V celkové situaci našeho jednotného zemědělského družstva nedošlo, a snad ani nemohlo dojít k žádné podstatné změně. Letošního roku oslavilo družstvo 15 let svého trvání. S něčím zjednodušením je možno říct, že celých těch 15 let balancovalo mezi bytům a nebytům. Ne mohlo, že by ze strany družstevníků se projevila snaha z JZD využívat, nebo je politicky podporovat. Ale organizátorská práce byla většinou na slabé úrovni a zde třeba otevřeně říct, že na jejím zkompletnění značná část členů zájem neměla. Musí mladí odešli do průmyslu a to ne kvůli vydělu, nýbrž kvůli pracovní době. A hospodařská stránka byla v některých letech opravdu ne poráženou. Zde ovšem na obranu družstva byl cítěl po vlastních zkušnostech pomenovat asi toto: poměrně malá rozloha našeho katastru zhoršovala situaci družstva tím, že naprostá většina pozemků leží na štěrcích neplavených Bystřičkách. A přesto se zde osévalo 40 i více hektarů cukroví, ježíž jednocení si vyzádalo nejen daleko více námahy od pracovníků, ale i daleko výšších nákladů. Vzádne jiné obci se při jednocení nejiskřilo od možnosti tak jako u nás v Bystrovanech (a že jsem se něco nachodil jako byt. pracovník DSS po brigádách!) A když přišlo horké a suché léto, klesl plánovaný výnos na polovinu i méně, o čemž se bez řeči statistik snadno přesvědčit. Na tuhle skutečnost ale nebyl u výšších orgánů brán příliš velký zřetel, což se projektovalo při zařazení Bystrovan do skupiny HM 2, v níž byla i některá družstva „za Moravou“ jak říkáme a kde mohlo daleko příznivější podmínky. Toto zařazení se pak projektovalo jak při plánovaném výrobu a z toho vycházejících důchodek, tak i při výměřování daní.

JZD

Když mi bylo vysvětleno oněch 15 let trvání JZD, bylo by nezdácné nezpomenout přítom na první skutečné patrony družstva - strojírny potravinářského průmyslu - s jejich tehdejším ředitellem s. Jiřím Cimlerem. Pracovníci tohoto měrodního podniku náleželi pro JZD v jeho dětských

letec skutečně hodně a družstvem ne ně jen rádi vzpomínají. Poskytli pomoc nejen politickou, morální, materiálovou, ale i mydatní pomoc pracovní v těch bývalých „špickových pracích“, kdy ještě mechanizace nebyla na takovém stupni jako je dnes. Mnozí rádi vzpomínají i na významnou družbu, kterou strojírny prostřednictvím svého závodu v Bratislavě zorganizovaly mezi našim JZD a jednotlivým rolnickým družstvem Palkovičovo.

Tyto sroje čistě subjektivní myšlenky jsem dal na papír proto, aby byly v hudebním známu i názor člena, který stál při zrodu našeho družstva a pak po několika letech měl možnost sledovat všechny stránky družstevního života zcela nezávazně, kladoucí jako funkcionář MNU a z toho titulu i velmi častý brigádník. Těžali jsme všechny společně co jsme mohli a co jsme mohli. Nebyla všechno různová, ale nebyla taky všechno špatné. Jistě jsme museli sledovat nějaký cíl, jestliže jsme i při tědejším šestidenném pracovním týdnu chodili na brigády v rámci odpoledne a v neděli dopoledne rase. Organizovaly se i noční výmlaty a cukrovka se nakládala na všecky vidlemi po večerech při svitu reflektoru od traktoru, jen aby se co nejdříve dostala z pole do cukrovaru. Když to dnes vykládáme našim dětem, tak by tomu skoro ani nevěřily. A přece to bylo tak.

Tento poněkud delší úvod ke statii o JZD není samonálehlý. 31. prosince 1972 přestalo totiž naše JZD existovat jako samostatná jednotka a bylo začleněno do podstatně většího družstva v Holicích. V současné ekonomické poměrech, kdy se opravdu začíná praktikovat skutečná zemědělská velkoryba, nemohl naše družstvo se svými 260 ha půdy obstarávat. Vídajeť dohromady nemělo povádne soustředění ani životních výrobků. V prvně vybudované „velkokapacitní“ stavbě určené jako odlehčena mladého obytnka bylo nutno instalovat část stáda krav. Dále postavený neptín nemohl svou kapacitou družstvu stařít a tak jedinou stavbu, která odpovídala našim poměrom jak velikosti, tak i vybavení, je porodna prasnic. Kromě výrobních kapacit se družstvu po velkých potížích podařilo dokončit stavbu obytného domu s čtyřiřech bytovými jednotkami.

Jubilejní rok našeho JZD byl tedy zároveň posledním rokem jeho „samostatnosti“. Uvedeme tedy na konci aponí několik čísel o výsledcích jeho hospodaření:

osenní plochy v ha: obiloviny 148,7

cukrovka 31,7

brambory 8,8

krmné plodiny 44,1

hektarové výnosy: pšenice 38,4 q

ječmen 36,3 q

oves 30,0 q

brambory 98,5 q !

cukrovka 182,0 q !

Na státní nákup bylo dodáno: mléko	161.319 l
maso hovězí	167 q
veprové	484 q
pštice	3.050 q
jačmen	824 q
cukrovka	5.646 q !
framborž	405 q

Státná zemědělská produkce za r. 1972 činila 2.827 tis Kčs, z toho tržní produkce 2.334 tis Kčs. Čistý zisk družstva představuje 311 tis Kčs, hodnota základních prostředků = 2.522 tis Kčs, z toho stavby = 1.468 tis Kčs a stroje = 1.054 tis Kčs. Na domi zemědělské zaplatilo družstvo 196.000.- Kčs, investičního hřívnu mělo 316.000.- Kčs.

V funkci předsedy JZD se za těch 15 let vystřídali: Sklenář Antonín z č. 20, Sklenář Jaroslav z č. 19, Pospíšil Vítěslav ze Vsiska, Zlámal Antonín z Blažence - k. Sadů.

V školním roce 1972-73 se rozhodlo ve dnu tříděl a to: 1. a 2. postup. Škola ročník v sile 8 chlapců + 8 dívčat zvoucí s. n. Eva Jančík, 3. a 4. post. ročník v sile 12 chlapců + 7 dívek zvoucí r. ředitelka Milena Chalupová. 5. postupný ročník dojíždí do Velké Bystrice.

Mimoškolní činnost nejmladší a žáků v r. 1972 se soustředila 2. kvora na dětský karneval, 28.2. přednesli kulturní program na výroční schůzi JZD, 5.3. věnovali na oslavu MDŽ a 6.5. na oslavu osvobození. Dětský den se konal 4.6., 14.6. navštívila škola 200 na Kopečku a 3.11. měla kulturní vložku na oslavu VŠSR. Školní výlet dne 20. června směřoval do Lázní a do Gottwaldova. V měsíci červenci byla celá škola vymalována a v horní třídě prořezána výměna stolků.

V masopustní sezóně se již tradičně vystřídali 4 hlavní pořadatelé Společenský lí ples: B. I. svazáci, 22. I. pojárnici, 29. I. sdružení rodičů a 12. II. Sokoli. 8. března přednesl svou další přednášku o novém letu americké kosmické lodě Apollo občanům již dobrá známý a také oblíbený Dr. Hubert Slouha.

1. IV. uspořádali svazáci pomázkovou zábavu a počasí právě karnevalu pozářnilo, který se konal 22. VII. v zahrádce osvětové besedy.

Československé státní dráhy oslavovaly letos 100. výročí trvání „krnovské“ tratě na níž leží i naše zastávka a kterou tedy dne 13. X. projel i slavnostní historický vlak. Tomuto průjezdu byly přítomny všechny děti naší školy. 10. XII. uspořádaly složky NF pro děti mikulášskou nadílkou a posledním významným vystoupením bylo tanecní pásmo Kytice místního rytmického kroužku. Oslavy MDŽ, MDD, osvobození a VŠSR možno uvést bez komentáře.

Kino

V našem kine bylo během roku 1972 odehráno celkem 126 představení, z toho 48 pro děti. Navštěvníků přišlo 4.173, na vstupné bylo vybráno 9.255,- Kčs.

Rámcové

Požár

V neděli 24. září těsně po poledni vypukl požár ve skladu slámy a sena postaveném těsně vedle odchovy mladého dobytka. Zároveň s ním začal hořet i stoh slámy, stojící při silnici asi 250 m od odchovy blíz k vesnici. Místní požární sbor zaváhl okamžitě po ohlášení poplachu, ale musel se soustředit výhradně na sklad slámy, protože zde už požár pomalu přecházel i na odchovnu. Včasnému zásahu se ale podařilo odchovnu zachránit. Na pomoc přijeli i požárníci z Olomouce, z Vel. Bystrice a z Bukovce, kteří se již potom mohli věnovat i hořícímu stohu u silnice. Protože sklad byl po žádost slámenec zcela zaplněn, bylo hoření obtížné, protože olej postupoval stále hlouběji. Pomoci nakládající nejmí byla sláma ze skladu postupně překládána na vlečky a odvážena na volné pole. Tato práce trvala do pozdních večerních hodin a tak se stalo, že lidé propíždějící po statní silnici mohli vidět „jedoucí“ požáry, když na některé vlečce začala odvážená sláma náhle hořet. Stoh lehl popelem téměř úplně, což zachránilo ze skladu to se hodilo jedině ke ekonomickému. Prostře všech známek se dá soudit, že oba dva požáry byly založeny neznámým žhářem.

Uhelný

V předečlenských letech je učinena porušovánka o tom, že začal být nedostatek uhlí, takže bylo nutno přikročit opět k přidělovacímu systému. Naštěstí tento stav netrval dlouho, takže již v letošním roce mohl každý dostat nhlí kolik potřeboval, i když třeba ne v jakémkoliv druhu. Tady dostatek je hnedého uhlí, méně je dosud černého, bricet a koksu.

Úmrtí

V roce 1972 zemřel neobvyklý počet občanů a to nejen vyloženě starých: Karel Sklenář (nemůstěmý v domově důchodců ve Chvalkovicích, 89 let), František Drápal, Kateřina Šafrová, František Folk 67 let, Anna Rajnochová 81 let, Karel Ptáček 72 let, Anna Skřebelská, Ludvík Švadlík 68 let, Libuše Gottwaldová 47 let, Anděla Žvonečková 67 let, Janoslav Kotza 59 let, Miroslav Ženoušek 52 let, Marie Leitgebová 83 let, Anežka Kvapilová 88 let.

Počasí

Měsíc leden byl v celku poměrně studený, v prvních dnech syčelavý, v polovině klesla noční teplota až na -17°C , přes den se udržovala kolem -5°C , mrzlo na holi, teprve koncem měsíce napadlo asi 20 cm sněhu. Sníh byl naopak neobvykle teplý, maximální pokles noční teploty zaznamenán 6.2. a to -9°C , v druhé polovině bylo několik dní zložené jarně teplých, srážky byly minimální. V březnu poklesl teplomer najížíce na -5°C 12.3. po předčasném mrázivém vichřici trvající celý den a noc. Jindak bylo většinou pěkné,

8. března přišla první bouřka s blýskáním a hroměním, snážky opět minimální. Duben prošel bez nočních mrazů, několikrát bylo zataženo a ozářeno, 13 snížených dnů (4x deště se sněhem). Květen byl proměnlivý, dle se říct spíše teplý, s 15 sníženými dnky. Červen teplý se slabými přechádkami, červenec byl horší, vedro přerušováno 9 dní s deštěm. První polovina srpna byla rovněž horší, zbytek se vysnáčoval velkou oblačností doprovázenou mírným ochlazením. Září mísí, spolu se srpnem hodně sněhu, koncem měsíce první ranní mrazík. Říjen byl zvláště nebové druhé polovině poměrně chladný, ale suchý. 18.10. sněhová přechodka a následující ranní mrazík. Listopad rovněž suchý a chladný, 29.11. ráno -5°C. Prosinec byl zprvu i s vysnáčkou, pak chladný, 22.12. ráno -9°C, mráz pak drží do konce měsíce i přes den, stále však bez sněhu, sucho.

Letní období začalo 16. března, žně 20. července, 14. září sklizelo 720 poslední slámy.

18.-21. května 1972 napřelo celkem 72 mm a Božíráčka vystoupila tak vysoko jak už dloně nebyla (2 m od nejvyššího místa mostu).

Počle amatérského měření napřelo:

$\text{v III} = 10,0 \text{ mm}$	$\text{v VIII} = 45,0 \text{ mm}$
$\text{IV} = 92,6 \text{ mm}$	$\text{IX} = 13,4 \text{ mm}$
$\text{V} = 118,3 \text{ mm}$	$\text{X} = 21,0 \text{ mm}$
$\text{VI} = 50,1 \text{ mm}$	$\text{XI} = 29,0 \text{ mm}$
$\text{VII} = 87,2 \text{ mm}$	

Vzhledem k tomu, že v době květu stromů nepřinesl žádoucí mraz, byla hrada orne dle se říct dobrá, i když ji v pondělních druhů postihlo sněhové počasí podzimu a pondělního léta. Třešní byla méně než obvykle, angrešť a rybník horší. Slabší byla hrada hrnček, ale zato horuň bylo ořechů. Ostatního orce dostatek.

Zapsal
Marek

1973

V roce 1973 došlo ne sloučení místního národního výboru z jediné změně, a to z odvolání z funkce poslance Bronislava Mosslera, který ve volbách kandidoval za Socialistický svaz mládeže.

Integrace

V letech měsících tohoto roku se na jednon meri občany začalo proslychat o slyšování obcí. Byla to nečekaná novina, i když meri vedoucí funkcionáři obce, kteří byli již delší dobu ve funkciích si musí mohou upomínat na podobné tendenze již z dřívějších let. Tenkrát byly úvahy o možném sloučení obcí podloženy plánovaným, nebo z prvního propagovaným sloučením JZD do některých ekonomických celků. A tu je třeba říct, že hned z počátku bylo v této záležitosti mnoho nejasného. Různí institucemi, jako je škola, lékař, matriční obvod, kostely a pod., byla naše obec orientována na Velkou Bystřici. Ale druzstevníci ve sloučení s JZD Bystřice moc chuti neměli, protože bývalické JZD moc dobron povést nemělo. Ale byla to jedna z možných variant jak pro JZD, tak i pro místní národní výbor. Další možnosti, která se našim druzstevníkům více zamítala (ale jen v případě nutnosti) bylo vytvoření celku Bystrovany - Dřevčín - Samotisk, který mohl mít správní centrum v Dřevčíně. Přitom se uvažovalo s tím, že pro výstavbu společných zařízení pro zivnostníky by mohl být s úspěchem využit prostor v bývalé bývalické chalaze. Za strany českých orgánů byly k tomuto vražovanému celku přidány ještě Chrášťkovice, tedy jejich JZD. V průběhu let se tyto úvahy ještě dále měnily, až na jednon bylo naše druzstvo převedeno do Police a místní národní výbor zůstal dál samostatný. Jak se ale ukázalo, ne na dlouho. Co se zprvu jen myšlo, to bylo na kteří věřejné schůzi MNV oficiálně potvrzeno a tak podruhé měsíce roku 1973 stojí zcela nezaujemně „integrace“. Budeme se tedy sloučit s městem Blatnou. Většinu prodých občanů samozřejmě zajímalo, jaké z toho bude mít výhody i nevýhody. A tak se domu dalších věřejných schůzí účastnili zástupci městského národního výboru, aby tyto otázky srovnali. A zde - ukázaly se jen samé výhody! První řadě jízdné autobusem bude ze 21-kčs sníženo na 11-kčs, zatímco výdaly dení a poplatky zůstanou pro občany Bystrovany v dosavadní výši. Kdo měl možnost nahlédnout do práce věřejných orgánů hledějte ten ní, že jen takovéto svornání je velmi zjednoohušské, a že to ostatní terče v praxi přijde na řadu. Ale zanechme ře tak jak je, neboť když se podíváme od odchovy mladého dobytka k hodolánímu je ne první polled každému jasné, kam vývoj směřuje. Blata, Sila, Čpičková teplárná a další plávovaná myšlenka postupně se tleská stále více k Bystrovaniu. Čemu se tedy bránit.

Z této skutečnosti se také vyčázel, když začátkem prosince drojice poslanců občázel dům od domu a nacházel si písma s návrhem souhlas občanů s integrací.

Poté, co se týká poslancem samým i aktivistů jednotlivých komisí, bylo jím ponecháno na vili, zda chtějí být nadále členy městského národního výboru. Některí poslanci se této možnosti zdali pravdě tak jako i členové aktivní.

Za těchto okolností, když byl podepsán souhlas a musí poslanci se jít zdali svého mandátu, nejdříve samozřejmě udělila správa, že se integrace (kdysiže na rákrově KNU) odkládá na neuvěřitelně. Po pravdě mimo konstatovat, že tento krát naši věřejné správě na věřejnosti napřidal. Na jedné straně rozčarovaný nad tím, proč bylo nutno taklik ceremonií, na druhé straně usměšky. A tak budeme jezdit autobusem dál za 2,- Kčs.

Materšská školka se tedy konečně dostala do plánu akce 2 a tak by se zdalo, že nic nestojí v cestě tomu, aby se celá vesnice zapojila do tohoto potřebného díla. Ve skutečnosti však byl tento rok jedním z nejchudších na výsledky na tomto úseku.

Je pravdou, že v jarních měsících se akce „školka“ rozšířila do celého obvodu a za rukou místní brigádou. Byly provedeny různé přípravné práce včetně vykopání pro napojení kanalizace a vodovodní přípojky. Místní národní výbor zakoupil i velkou objemovou míchacíku na maltu a betonovou směs. Další práce, které měly záležet především v betonovém základu a sklepa se roztavily pro neprostý nedostatek cementu v leteckých a podzemních měsících. Rovněž organizátorská práce od měnovaného stavby vedoucího byla neprostý nedostatek. Z nové byly proto provedeny ještě další přípravné práce v oblasti stavby a nakoupeno část dostupných materiálů pro před zásobení. Před koncem roku bylo zakoupeno i větší množství cementu, který byl ponechán pro zahájení betonářských prací na jaře v r. 1974.

Rozsahem sice menší, ale rovněž velmi ohleditelnou akcí bylo prodloužení vodovodu od hradu Tuky k mádráci. Je to pravda, že pro nemocnost různých odborných pracovníků byl výkon hradné dloně otevřen a ztěžoval dopravní situaci na tomto úseku, ale několik dnů opět záskalo neráno a s klamným, trvalou vodojemem.

Řešení slásky různobarevné občanské vodovod je pro místní národní výbor jedním z nejtěžších úseků. V posledních několika letech jsou občané bydlići daleko od Brněnské, zejména „na pohorskou“, před dráhou i za dráhou, ale i větší města v dálce, odkázáni na dovoz vody od Hydrantu, k nimž mají v některých případech i dosti daleko. Prodlužování vodovodní sítě, které se městě dají jen s velkými obtížemi, postupuje vzhledem k celkové nepříznivé situaci v obci velmi pomalu. Výtokové stojany jsou v současné době tři a to u pohostinství, u Rajnochového za kumou a za školou.

Dalším velmi bohatým místem naší obce je silnice - tedy průtah obcí ve směru na Dřínov. Vzrůstající výstavba v obci Olomouc a oblasti posta-

Výstavba

školka

vodovod

silnice

vené a stále rozširované před bystrickým nádražím a s tím spojeným průsahem říček a dří v mnohokrátě zvýšily frekvenci těžkých nákladních aut přes naše silnice. Tuto situaci dálé zhoršují časté průjezdy soudských pásovacích vozidel a vojenských transportů, takže naše silnice je v úplně degradovaném stavu. Nápravy nemůžou dosáhnout proto, že silniční podnik si jako podstavce opravy klade požadavek na jízdní ohrubník a chodník podél silnice. Pak by jednoduše přijely stroje, položily 10-15 cm asfaltu bez ohledu na to, do jaké situace by se dostaly všechny domy kolem silnice, které jsou již užívány "klopy". A tak se jen čas od času všechny "lavory" na silnici vysypou dří, za tyž den nemůžou rádová oprava znát, a po deseti dnech je nákladníky domům „nové fasády".

Hospodaření obce

Místní národní úřad v naší obci neprávnuje žádny podnik místního hospodařství (s výjimkou drobné provozovny - výrobky elektřiny v h.v. mlýně) a v letošním roce nemáme již ani samostatné JZD, takže zdroj příjmu plynoucího do rozpočtu obce se omezuje většinou na daně, dárky a poplatky placené obyvatelstvem. Tato situace samozřejmě odpovídá i výdajové část rozpočtu, zajistující pouze nejménější potřeby v obci, v rámci 2 jmen odkazání na dotaci z OMÚ, která na rok 1973 činila 85.000,- kčs.

Příjmy:

	Rozpočet	Skutečnost
daní zemědělská	8.600	9.951
z příjmu obyvatel	2.000	2.773
domovní	13.000	14.603
správní poplatky	1.000	1.190
vodní hospodařství a zeměd.	2.500	4.554
stavebnictví	-	12.190
školství	1.000	1.092
poplatek ze pení	-	2.900
ze rábanu	-	829
z míst	-	204
ostatní nahodilé příjmy	-	7.904

Výdaje:

vodní hospodařství	4.800	5.951
stavebnictví - akce 2	90.000	54.065
doprava	1.200	4.124
školství	7.000	8.151
kultura	6.000	9.657
vnitřní správa	8.000	10.693
míst. hospodařství: vě. zelen	-	969
vě. osvětlení	5.700	9.622

Do příjmu národního výboru jednoražové splývaly částky za odpadodaj. dalšíel
druh stavebních míst na hraném svolském hřišti a dál pak za menší
plasy veřejného statku které byly proslány občanům „za vodu“ při výrovná-
vání linie zahrad a předsahradek. Tento prostor ze hraném hřištěm
byl zdezerči neúklad ONV znova přeměněn a skutečný stav uživání jed-
notlivých parcel byl dáv do souladu s novou situací na katastrální mapě.

Do prázdnin zůstala na naší škole stejná situace jako bylo v r. 1972.
Vyučovalo se ve dvou třídách z nichž první měla 16 a druhá 19 žáků a to
poze v pravidelných ročnících, protože 5. ročník dojedl do Velké Bystrice.
Vyučují s. ředitelka Milena Čechovová a s. učitelka Eva Jančí.

Naší i žáci naší školy se aktuálně zúčastňují všechny veřejné oslav ko-
nánských v obci. Dá se říct, že se na jejich „kulturní složku“ - jak se s oblibou
říká - zcela samozřejmě spolehlá, at může to na MDŽ, 9. května, či 7. listo-
pada, i při jiných příležitostech. Tedy, když při těchto oslavách vystupoval
mladoborný kroužek mládežnický, nebo dokonce pěvacký kroužek starších občanů,
ty nám patří (a zdá se že nehnávratně) minulosti.

Školní rok tentokrát zamířil na prohlídku města Brna a jeho okolí.
Na tomto místě bych se chtěl zmínit o tom, jaká je praxe s dětmi předškol-
ního věku za situaci kdy v obci nemá školka a děti nemají doma babičku-
dědoučkyni. Někteří rodiče vezou sebe děti do Olomouce do mateřských
škol. Od zavedení autobusové linky do Trojáku, podařilo se několik dětí
mnichů i v Trojáku, přičemž jsou tyto děti dle možnosti na obou cestách
dopravovány aponi jednou dopoledne osobou.

Není-li možnost oprít se v tomto oddíle o bohatý kulturní program
tak jak bychom se o tom mohli dočít na př. v druhé polovině posledního
let, kdy se zpívalo, hrálo divadlo, konaly se besedy a sponzora přednášek
i 3 filmová představení do týdne, musíme tedy my nyní vět za vděk i to má-
lo, co nám rok 1973 dal.

Příštík byl samozřejmě ve známení plesů, na nichž se již tradičně
podíleli hráčci (SSM), sdružení rodičů a přátel školy a požárnici. Zcela
nevídané se v této serióze objevil nový pořadatel a to řezy. Prý si chtějí
do obce pořídit mandle a takže nám na něj samy my dělají peníze. Ka-
men hrázu byl ale v tom, že nemají žádnou vlastní organizaci, pod kte-
rem by mohly veřejnou produkci pořádat. A tak se obrátily na „brabry
řezy“, kterí jejich „babské maskárné menu“ spojené s pochová-
váním basy propojili svou firmu a zaregistrovali jí i pořadatelskou slu-
žbu. Mimo konstatovat, že se tento spojený pořad po všech stránkách vy-
dařil. Na sále bylo 62 mask. Skoda jen, že šlo o nárazovou akci a že ná-

škola

společenský
a kulturní
život

lada, která vládla při organizování merendy i při ní samotné, nevydržela po celý rok. Další výjeť společenských pochodu se tedy mohlo naprostě slodovat s posledními léty. Po oslavě Matriárodního dne žen bylo uvedeno jméno nynější milenkyše Koperníka přednáškou Dr. Huberta Slonky - Od Koperníka k letu na měsíc. Po májové tanecní zábavě svaráku následoval Den dětí a 28.VII. Karneval požárníků v zahradě OB, který se však nevydaril, protože byl překážen bouřkou. Svaráku se zato vydařila srpnová noc 18.VIII. nověž v zahradě OB. Často Škola zahájila po prázdninách sjezdem tábory obojí a pak následovala jen oslava VŘSR.

Knihovna

Po desetiletém a dobrém vedení knihovny musela se této funkce pro starší s. Vlasta Trffová vrátit. Její horlivost, výjádřená zejména tím, že starym lidem rovnávala knihu po domácí, byla oceněna na věřejné schůzi. Po s. Trffové tento funkci myní půvárala mladá občanka s. Alena Dvořáková. Knihovna si výbavu vůně mohou ještě stanovit, i když počet pravidelných návštěvníků poneseší klesá.

Kino

Přesto, že provoz našeho kina je deficitu, mohou je místní národní výbor v činnosti jako jediné kulturní zařízení v obci. Kádrová návštěvníků tvorí převážně mládež, možná samozřejmě i jiné zajímají. A tak se zhusta stavá, že vedoucí kina musí i ten jediný termín v týdnu - středu - často změnit, objeví se v programu televize důležitý hokejový nebo fotbalový zápas. Během roku bylo odehráno celkem 116 představení, z toho 27 pro děti, návštěvníků přišlo 3.701.

Různé

Dvoř
odpadu

Jak ostatně všude jinde, tak i nás národní výbor má policii s likvidací odpadu z domácnosti. Původně ručívaná skládka měří silnější 2 tunami a řekou Bystrčkou hned u výjezdu z obce byla vravřena a zhlášena skládka u bývalé cihelu, což je oršem trochu v ruky. A tak se začal odpad sypat dole koliv. Aby tomu MNO zahránil projednal s JZD zapojení dom starých vláčku. Jedna je umístěna proti čističně, druhá za školou a na ně se odpad vráví, aby čas od času byl traktorem odvázen do cihelu. Kromě toho se po deseti dnech jednáních národnímu výboru podařilo zajistit 200 busů plachetních popelnic k rozprodání občanům. Vzhledem k tomu, že cena jedné popelnice byla 200-kčs, nepodařilo se je všechny prodat a více než 100 kusů odložily sluzby města Olomouce. Ty popelnice, které si občané zakoupili, prozatím zahájí, protože se nepodařilo zajistit odvoz odpadků tak zvyklym kuka-vorem.

Požáry

Kerbyzájné suché a horké léto zapříčinilo celou řadu požárů obilí podél železniční trati. Požárníci i několikrát denně vystřelovali sirénou poplachy

na likvidaci plošných požáru zejména po průjezdu nákladních vlaků tvořených parními lokomotivami. Jistky z jejich komínů způsobovaly požáry na několika místech najednou. Kromě obilí bylo třeba několika zásahů i při velkoplošných požárech suché trávy podél Bystricely a u Hornické dřívější vny. Toto požáry byly dokončel zaviněny nezodpovědnými občany. Pro úplnost totéž oddílu třeba uvést, že se přišutněním požárního sboru podařilo zlikvidovat 2 požáry trávníků zadaných v komínech tak včas, že nemínila žádoucí věcná škoda.

V roce 1973 zemřeli Anna Ptáčková 67r., František Dolánek 62r., František Zahálka 82r., Ludmila Menšíková 47r., Filomena Stratilová 79r., Antonie Adamová 66r.

Úmrtí

Zimou přátřem roku 1973 se vyznačuje celkovou mírností a levné pak Počasí snhem. Mrazy neklesají nad -10°C , sněhu naprosté minimum při jedině slabých přelávkách. První popraskanek se objevil 17.1., 20.1. leží souvisle asi 3 cm sněhu, který neměl dlouhého trvání. 28.1. napadlo asi 8-10 cm, ale nevydrželo ani do začátku února. V únoru se teploty udávají v noční na mle ucho nad mraz, občas spadne trochu mokrého sněhu. Teprve 26.2. klesla ráno teplota na -6°C a 28.2. bylo -10°C . Brázen až do prvního jarního dne se totiž stále kolem 0° , maximální pokles na -3°C , sem tam popraskanek sněhu nebo slabé mrholení. První jarní den nebyl vůbec jarní, teprve od 23.3. bylo do konce měsíce několik teplých jarních dnů s prvním výdatnějším deštěm, při němž naprskalo 10 mm. Duben byl víc „apriloný“, ponze 2 dny teplota ráno poklesla na -3°C , větráno bylo kolem mly s některým teplejším slunecním dnem, ale na svážky byl opět značně chudý. Velikonoce, ač pondělí, nezadaly někdo na svážky jara. Květen začal slepením a dočasnou výdatnějšími deštěmi, v polovině přišly 2 přízemní mražíky, většina dní byla možno řítit pélená, ale stále tráva značně sncho. Červen byl teplý, v posledním týdnu horlký, s mimořádnými srážkami. Červenec byl horlký a ačkoliv v něm spadlo nejvíce srážek, mrazu i jej označit za sněhý vzhledem k výprahlosti země po několikaměsíčním suchu. Lípou se vyznačuje vedry a daleko trvajícímu snhem, vzdobně je tomu až do druhé třetiny září, kdy aponí občas přišla mírná přehánka. Začátek října byl pekný, podzimní, od 20. se postupně očaruje s drobnými přelávkami a mražíky až -5°C . Klesadlo je zvětravý, studený, až -7°C , ke konci se sněhovými přelávkami. Vzhledem k tomu, že mrazy trvají delší dobu, mohlo se již 30.11. na Bystricě bruslit a velen leží 3-4 cm sněhu. 3. prosince klesá teplomér až na -4°C , potom se pomalu stoupá, takže sněh i led valem mizí. Na šťádrový den v poledne teplomér ukazoval na slunci 19°C a byl úplně jarní den. Do konce roku zůstává teplota trvale nad mrazem.

Celkem mimo rok 1973 hodnotit jako nejvýraznější. V létě nebyla ani jedna pořádná živouá bouřka, na jaké jsme v tomto období zvykli. Srážky, které občas spadly byly většinou tak málo výdatné, že při letních vodních březích byl jejich následek velmi slabý. Následkem se projevil v postupném uhlýrání vody ve studničích, také na podzim většina z nich zůstala úplně bez vody. K voda na polích byla podprůměrná, roně orce v záhrádách z větší části popadalo.

Pro orientaci budíme měsíce, kolik v jednotlivých měsících napřeslo (pros. dešť, nikoliv sníh): březen = 10,7, duben = 68,0, květen = 36,9, červen = 45,4, červenec = 70,2, srpen = 9,7, září = 52,1, říjen = 27,3, listopad = 33,8 mm, to je dohromady pros. 354,1 mm.

Zemědělské práce

Vzhledem k tomu, že naše JZD přešlo do Holice a tak se jím nám nebude moci zabývat, nebudeme mít na škodu poukázáme-li na pokrok, který v zemědělství nastal za těch 15 let existence našeho družstva. Vezměme si jenom třeba živoué práce. V prvních letech družstva se ještě seklo „lopatáky“ za minci se muselo ručně vázat, ale většinou nám samozřejmě. Všechna obilí se mnohdy mletilo na dvoj mlátičkách, všechna slámy se schovávala do stodol. Při domácím provozu (od 6 do 12 a od 13 do 19) byly ke dvěma mlátičkám většinou umkládány snopky na poli a někdejší slámy do stodol políčka zhruba 50 lidí dopoledne a 50 odpoledne. Zajistit tyto lidí nebyl lehký úkol, pomáhali rodinní příslušníci členů JZD, místní brigádnici ze složek NF i patronátu závod. Pro všechny tyto lidí se zprvu i zahrávalo. Když s rodinami příslušníků na tuto pomoc ohlídal značnou část své dovolené. Značný pokrok byl zaznamenán již od r. 1961, kdy se přešlo na třífázovou sklizeň = posetem obilí rádkovacem → porcovanou na fonkánu do několobjemových vozů → vyklizení na délkovací stůl, vymlácení, na fonkánu slámy do stohů. Tento způsob sklizeň byl méně náročný na pracovní síly, ale byl do značné míry závislý na dobrém přesí, protože obilí muselo na rádcích zůstávat. Po několika letech byla třífázová sklizeň nahrazena dvoufázovou = posetem s nárádkováním → zmlácení kombajnem. Normální mlátička však stále ještě byla v permanenci, protože kombajn nebylo dostatek. Když se ale situace i s počtu kombajn zlepšila, přešlo se na jednofázovou, to je přímo kombajnorovou sklizeň. A tak jestliže v prvních letech družstva byly živé záležitosti celé vesnice, v posledních letech tato vesnice o živých věci jenom tehdy, když přes ni projede kombajn. Dnes již jsou živé opravdu jízradné záležitosti stručné. Odložné jako s obilím je tomu i s bramborami a s řepou.

Zapsal

1974

O složená integrace na sebe nedala dluho čekat. Ačak v první polovině roku se návez jistě nevzdělo kdy k ně dojde, také práce místního národního výboru se musela vrátit do svých normálních kolejí. Ve složení členů MNU nedoslo během roku k žádné změně. K doplňovacím volbám však bylo nutno přidoupat i poslance do okresního národního výboru, když se s. Kroničková sice přechodně, ale práce jen na dobu několika let, z Bystroru odstěhovala. Novou poslankyní místní byla zvolena s. Jitka Pečinková, zaměstnankyně n.p. Moravica, myní prordaná Jakubčová.

Verejná správa

Protože Trojčín & Blomouci připojen byl, nastala změna v trase autobusové linky č. 15. Náš autobus tedy již nerazídlí až do Trojčína, nýbrž pouze do Bulovky, zatímco droždinství myní jezdí jinou linkou přes Chrástkovice.

Tepřve ve čtvrtém čtvrtletí se o integraci začalo opět mluvit. Tentokrát to už samozřejmě nebylo žádné překvapení a občané ponre čekali, jak to zase asi dopadne. Zřejmě nýskodky podepsané akce z roku 1973 byly různé jako platné i pro rok 1974 a tak se integrace stala čistě administrativní záležitostí místního národního výboru v Bystranicích a městského národního výboru v Blomouci.

Integrace

Na začátku této kroniky se dočteme, že první písemná zpráva o Bystranicích pochází z r. 1277. Po 700 letech spravovala tedy naše obec svoje záležitosti v letech míru i v dobách válečných, pod feudální i církevní vrelnosti, počet ně se rozrostla v souladu s rozvojem kapitalistických podniků, aby konečně ve změněných politických i ekonomických podmírkách socialistické společnosti se stala součástí bývalého, klamného města Blomouce." Od 1.1.1975 tedy jeme Blomouc - Bystrorany.

Pokusme se opět po několika letech (ono se toho z jednoho roku na druhý tak moc nemění) zhodnotit činnost jednotlivých složek NF, ončem výhodně z toho hlediska, jak se samy aktivně podílejí na věřejných a společenských akcích v obci. Z toho důvodu ponecháme stranou vesnickou organizaci VSC, která vše všecké dění v obci po stránce politické řídí, ale sama o sobě nepředá žádné věřejné podniky.

Složky NF

Pokud vezmeme za měřítko počet pořádaných podniků základních, pak bezpečně vede Socialistický svaz mládeže. Zúčastňuje se organizovaně i některých pracovních akcí (stávka smrtona, akce 2) a občas pomáhá i jiným složkám, např. při dětských dnach. Všeobecně (ze však říct, že všecká činnost ESM stojí a padá s osobou předsedy, n mž na následkách dochází k častým změnám, také v celkové činnosti této organizace postrádáme soustavnost).

ESM

Požárníci

Nejvzácnější složkou je místní organizace Českého svazu požární ochránců (poslední oficiální název po několika dřívějších změnách). Starý členství se stabilně udržuje mezi 50-60. Kromě pravidelné měsíční členské schůzky, stará se i o vzdělávání přípravou členské základny a různou technikou udržuje trvale v akceschopném stavu. Kromě toho požárníci pravidelně připravují do společenského života v obci nejméně jednou letním karnevalem a jednou plesem a neodloučají při zábavných akcích pomocí též místním ženám protože v obci neužívá místní organizace Českého svazu žen/. Nutno podotknout, že všechny akce ČSPO jsou občany nejvíce podporovány. Velký prospěch z dobré organizovanosti požárníků má MÚK při registraci akce Z, protože tito byli vždy ochotni postavit z vlastních ruk brigádu na jakoukoliv práci a na dosavadní výstavbě školky odpracovali nejvíce bezplatných hodin.

Jednota

Pravidelnou činnost na svém úseku vykonávají i dobrozír užitkoví lidového spotřebního družstva Jednota. Jeho čtyřletou členskou schůzku jsou početně navštěvovány, protože se na nich stala zpět slevování akce dotoraná sice drobná, ale zato početnými cenami (každý účastník schůzky dostane zdarma jeden los). Vzhledem k poměrně dobrým finančním možnostem se Jednota aktuálně podílí na všech akcích konaných pro školní mládež (meritárodní den dětí, tábory, mikulášské nadílky).

Sokol

Tělocvičná jednota Sokol se již po mnoho let potýká se stále stejnými problémy - rejstříkem spolehlivých a vztíratelých členů. S tím pak je zcela zákonitě spojata i obávka zajištěním stabilního kádra cvičenců. Relativně nejlepší situace se jeví u žáček a žen, zatímco u mužských složek je naprostě nezájemné a dorost ani mužský, ani ženský nečítá vůbec. Tento stav klade jak na několik obětavých členů, tak i na vedoucí funkcionáře jednoty značné nárok, má-li se na úseku místní tělocvičny zachovat a sporu to málo co v obci vůbec máme. Je s pochopením, že se za těchto okolností podaří zorganizovat i sem tam nějaký ten učerající posluk. I nějakém pronikavém zlepšení nepomáhá ani celkově neutěšený technický stav tělocvičny.

SRPS

Sdružení rodičů a přátel školy již dávno nemá nejaktivnější složkou v obci, jak tomu bývalo ve 2. polovině padesátých let. V současné době spolehlivá i při organizování dětských dnů na pomoc ostatních složek. Většina rodičů ty svoje děti nejraději „hodila na krok“ až již škole a její pionýrské organizaci, nebo tělocvičnou organizaci, jen aby je měl někdo pod dozorem, ale sami nejsou ochotni ani prostě hovat proto, aby se práce v těchto složkách zlepšila.

SVAZARM

Místní organizace svazu pro spolupráci s armádou sice ustavena je, ale na

nenek se nijak zvláště neprojevuje. Na žádost MNOV někdy zorganizuje brigádu na shérodpradu či na akci 2.

Místní myslivci jsou organizováni ve složené myslivecké společnosti ve Velké Bystrici spolu s ostatními okolními obcemi.

V posledních letech tří let byla obnovena činnost výhorní károdní fronty, který je obvykle pořadatelem oslav památných dnů, nebo koordinačním činitelem při těch akcích, na které jediná složka svými silami nestaví.

Během roku 1974 se místnímu národnímu výhornu podařilo opět po-
dářilo o kus prodloužit vodovodní síť a více v úseku za dráhou, tedy od ná-
draží až po poslední dům směrem k Dvořidlu. V této části obce občané značně
trpěli nedostatkem vody v letních a podzimních měsících. Tá se říct, že kon-
cem roku 1974 byla většina domů v obci napojena na vodovodní síť. Mimo
prostřednictvím zůstává celá cihelna, několik domů za školou, celá náves a čtvrtka.

Najvětší pozornost na úseku výstavby se samozřejmě soustředila
na mateřskou školkou. Protože v minulém roce bylo zajistěno materiálové pře-
zásobení, práce se mohly hned na jaře rozbehnut neplno. Tímto stavobýrodej-
ho došlo růzak k některým sloučeným pracem hned v základním zdivu a tím i
ke zbytné spotřebě materiálu. Když nakonec ani jeho organizátorská činnost
nelyla na počátečné úrovni, došlo k jeho ujmění. Třeba konstatovat, že v
prvních týdnech stavby byl rájem brigádníků dostatejně, ale později, jak
mí to bylo, začal rehahovat, a to dost povážlivě, takže se stalo, že sjednací
partě placených redmírů namíl kdo mítat maltu ani podávat cihly. Za
této situace byla tedy zavedena taková praxe, že různým pracovníkům
pro obecní či nedělní brigády byly posárovány jednotlivé složky národní
fronty. Pro funkcionáře složek to byl sice poměrně obtížný úkol, ale něčemu
bylo dosaženo, i když ne zcela bez problémů. Nedělní brigády obvykle obsa-
zovali členové Komunistické strany, sobě nejčastěji připadaly ne příslu-
šníky místní organizace Českého svazu požární ochrany, kteří odpracovali nej-
více brigádnických hodin. Dále se zúčastňovali i členové Socialistického svazu
mládeže, Sokola, Svararové i myslivci. Po všech nejmenovaných políčkách
se nepodařilo dosít stavba pod střechu, takže přezimovala s rokrotými
zdiemi ve výši budoucích stropů. Poměrně velmi malý rájem s touto stavbou projev-
ovali ti, jimž má v budoucnu nejvíce posloužit, totiž mladí lidé ve věku k-
olem 20 let, jejichž děti budou již novou školkou navštěvovat. Proto se také žertam
říkalo, že se snad staví spíše domov důchodců než školka. Ale kus práce je
již na stavniště přece jen vidět, takže zastavit se již nelze.

Žádoucí jiné významná stavobní akce nebyla v roce 1974 ani
plánována, ani podnikána.

myslivci

Výbor NF

Výstavba

Školka

Na levém břehu Bystřičky, při polní cestě ze státní silnice přes brod do vojenského objektu „Šanci“, se při rekonstrukci silnice Olomouc-Lipník zřídila skládka výkopového materiálu, který měl být použit při jiných stavbách. Tento materiál sice později odvázen byl, ale řidiči se do tohoto prostoru nanešli tak jezdit, že tam vyraželi i odpad něho druhu. Po delšímu uvažování se MÚK konané podání lo ziskat buldozer, který terén aspoň částečně rozeber 29. a 30. 6. urovnal. Bohužel, zákon o skladkách je čas od času dál nevhodnými řidiči překračován ke škodě těch, kteří tato místa po celý rok zhlédávají ke svým prohláškám.

Společenský ruch nadále zůstává ve vyjednávaných kolejích s minimálním vybočením. Pouze řeny, které měly v loutském roce úspěch se svou maskární mecenášovou organizací kromě habského bálu s 65 maskami ještě v krátkém zásterkovon zábavou, také si na tento manuál skutečně vyzdělaly a stroj byl v podzimních měsících zakoupen (i když jej nakonec proplatil ONU z investičních prostředků). Kromě toho se konaly ještě 3 plesy (SSM, Požárníci, SRPS), v létě pak velmi zdařilý požárník karneval s varácká srpnová noc, kterou však překazila velká bouřka. Z netradičních podniků si zaslouhuje zmínky besídka místního baletního kroužku pořádaná k rodu české hudby. Rovněž k celostátním oslavám památných dnů přibyla letos i oslava 30. výročí Slovenského národního povstání.

Škola

Počátkem roku navštěvovalo naši školu v první třídě, t.j. 1.+3. post. ročník 11 chlapců a 7 dívek, které vyučovala s. řed. Chalupová, ve druhé třídě t.j. 2.+4. post. 13 chlapců a 10 dívek, tyto pak vyučovala s. maitelka Marie Strelcická z Olomouce.

V posledních letech jsou dětem podávány mláčné přesnídávky, které připravuje školnice p. Koniorová.

SPPČ zakoupilo pro děti i pro rodiče žádatel televizor.

Školním lékařem je MUDr. Ervin Plachý, zubařem František Zedník, oba ordinují ve Velké Bystřici.

Na začátku školního roku byl uspořádán télovánek, v zimním období pak dětský karneval a v krátkém beseda o myslivosti. Na školní nýlet se jelo do překrásného prostředí lednického zámku.

Ve školní budově byl v tomto roce proveden nátěr oken, vrata a plotu a zakoupeny nové lavice.

Kino

Knihovna

V našem kině bylo během roku 1974 odehráno celkem 98 představení, z toho 26 pro děti.

Pod novým vedoucím se knihovna snáší udržet svoji dosavadní dobré vnučení a zvládávat i nové formy práce. Organizuje velmi časté tématické výstavy a k významným kulturním výročím připravuje relaxace do místního rozhlášeného často i ve spolupráci se školou.

Poměrně významným a přitom jaksi "naším" podnikem s dlouholetou
již tradicí je cihelna čistíra provozovaná Službou veřejnosti Blatné. Pro
náš občany přijímá a vydává zakázky 1x v týdnu, což je přiměřené, i když
toto termínu s ohodou užívají i občané z Bušovice, případně i z Dřevníku.
Maximum zakázek se samozřejmě přiváže ze sběru z Blatné.

Služby
a podniky

Pěknou provozovnu zde má i dům stroj Stolářů se sídlem ve Šternberku.
Je umístěna v bý. konkurenční dílně Vojtěcha Sklenáře, dům stroj ji modernizoval,
vybavil kontaktori vedeního a srovnal zavíracím.

V prostorách bývalé cihelny je využíván velký sklad mátytku n. p. Prody
na nábytkářského průmyslu. Hlavním objektem je bývalá strojovna cihelny, přista-
věno bylo další oblasti ocelové, montované.

Hned vedle, v dřívější výrobně klima Alkil, má my své skladы
instalačního materiálu n. p. Technomat.

Kroochní podnik Korošol, který měl zřízen v letech 1950 skladku železného čantu za oplocením obou dřívě jmenovaných podniků na volném
prostranství klimku, tuto skladku v současné době likviduje a nový mate-
riál již k nám nedováží.

Na západním okraji obce, na levém břehu Bystrického potoka, má svou skladku
materiálu obecní správa silnic. Jde zde o asfalt a drcené kamenivo však o ma-
teriál pro zimní údržbu silnic včetně pluhů s měchoučkými ploty.

Obchodní podnik máme v obci tři, všechny provozuje lidové spotřební
důmstroje Jednota. Je to především prodejna potravin s minimem obvyklého prů-
myslového zboží ministrém na návsi. Na zábraně je prodejna masa a masných
výrobků a konečně blízké silnice (v první zastávce u mlýna) se načází pohostin-
ství se sálem, který je využíván pro tělocvičny a společenské akce většího roz-
sahu. Hned vedle přes cestu je menší sál osvětové besedy, ve kterém se hrají
hry a odhýrají veřejné schůzky, školení CO, přednášky a pod. podniky.

V současně budoucí vedle hostince je umístěn poštorní úřad, který do-
dává poštorné zásilky i do Bušovice.

Železniční zastávka je při severním okraji obce, tam kde trať Blatná-
Kromeržíž jede v zastavěné části silnice vedoucí do Dřevníku. Na zastávce se
vydávají pouze jízdenky, žel. stanice pro nákladní zásilky je Vel. Bystrice.

7. prosince 1974 se konal hon na zajíce. Vzhledem k poměrně nepřízni-
vě poloze větrníků hornobních pohraničí (velká frekvence aut i vlaků, blízkost výj.
objektů a j.) není bez zajímavosti to, že se zastřelilo 90 zajíců a to za hodolau-
ským líbitovem 15, po obou stranách dráhy na západ od vesnice 59 a na
záhumence (východ) 16.

Pošta

Železnice

Různé

Hon

27. února 1974 došlo na železničním přejezdu v zastávce ke srážce ná-
kladního vlaku s tramvají, který jel do skladu Technomatu v cihelu.

Havarie

Didicí auta překlédli světelnu znamení a byl nákladním vlakem přijíždějícím z Olomouce zachycen tak, že kabina s motorem byla lokomotivou nabouraná a tažena až do úplného zastavení vlečku, zatímco ulečná část tramvaje byla uržena na tyči strážní domku takovou silou, že prořízla sedlo do bočnice nájemníku. Na šestí se ani posádce auta, ani vlaku, ani obyvatelům strážního domku nic nestalo, jen tramvaj byla demolována. A další šestí bylo v tom, že MÚS mohl nájemníkům hned nabídnout náhradní byt, který se nedlouho před nájezdem volně (reclamické) dostal.

Zemřeli

Během roku 1974 zemřeli: Marie Karasová, Antonín Vysíl (59 let) a Marie Klášková.

Počasí

leden byl nepříjemně sucho a teplotami větránu mělo na bodem mráz, minimum bylo 14.1. ráno -6°, do toho přišel mravnoucí dešt, který vtrhl na všechny silnice námrazu jíž držela plně 2 dny. Tábor přinesl několik pěkných jarních dnů, nejnižší teplota zaznamenána -30°C. První dvě dekády března byly proměnlivé, spis chladné s poklesem na -50°C, ale první jarní den se vydával tak, že teploměr ukazoval na slunci 39°C. Zbytek března byl poměrně teply právě tak jak první polovina dubna, ale 17.4. poklesla teplota na -40°C, místy mohou i víc, což mělo za následek ponorzení ořechů. 30.4. přišel první jarní hromění. Květen sič přináší oteplení, ale ve trojáku, střídají se chladnejší rány a deštové přehánky. Ty přecházejí i do 1. poloviny června a teprve v jeho druhé polovině přecházejí konečně horlké dny. Červenec je počátku proměnlivý, potom přišla vedra. 14.7. se stříkla velká bouřka s bleskavici a vichrem, který vyrátil několik stromů. Srpen byl pěkný, teply až horlký, roměř větrána ráno byla pěkná, teprve na samém konci přišlo ohlázení. Říjen byl větránu zatačající s častými pocháňkami, 30.10. první mráz -20°C. V listopadu byly zaznamenány 3 pěkné podzimní dny, zasek sucho a chladno, 25.11. první sníh s deštěm. Prosinec byl v závětřku s deštěm, 13.12. napoddruh, 15. bylo ráno -8°C, 20.12. rák přišla oblačnost, ráno byly na blátě, 29.12. ráno bylo 9°C!

Kroda

Vzhledem k tomu, že v r. 1974 spadlo daleko víc srážek než v posledních dvou letech, byla kroda na polích všeobecně dobrá až holatá. Podzemní sklizeň brambor a řep byla častými deštěmi velice ztížená, mechanizace nemohla být v plné míře nasazena a tak musely využitné pomáhat holé ruce brigádníků.

Pohud se týká ovocí, navodily se vřecky a třesně, ostatního ovocí drobného, jádrového i peckového bylo hodně.

Na svou si přišli i honbaři, trčbaři museli chodit do sousedních katastrů, protože u nás se nejdá nejvíce nějaký žampion.

V roptáčku byl stále dobrý průtok vody, koncem roku byl na tak zvoleném stavu, jaký jmenuje jde dlouho nepamatovali.

Zaromečejme myší, za jakého stavu se naše obec stávala s městem Blomoucí. Možná, že za nějakou desítku let bude zajímavé se k této rádce vrátit a porovnávat, možná že leckterý záhytný bod, o nějž se budeme myší opírat, nì nebude na svém místě.

Za hraní příjezdové cesty do obce musíme považovat odbočku ze státní silnice Blomouc - Lipník, tedy příjezd z jižní strany, který po příjezdu obchází se čtyřmi pravouhlými zatáčkami přechází železniční tratě Blomouc - Kromerice a směřuje dále na Dvůr Králové. Jako první dům po levé straně stojí č. 154 (mg. Vojtěch Košálek), poslední na severní straně při výjezdu je č. 138 (Otakar Putík).

Iruhá odbočka ze státní silnice, odklonující dříve u Hamerského mlýna, byla při přestavbě státní silnice pro výrazný průvor nazvána a v současné době ji k příjezdu používají pouze vojenská vozidla a traktory JZD, které na státní nejsou. Je to nì těží příjezd do živocísného střediska JZD.

Další důležitá komunikace směřuje od mostu přes Bystricíky po jejím levém břehu východním směrem k obalovné drti, která leží na katastru velkobystřickém. V současné době je značně frekventovaná, protože část průvodu drti a všechny odvozy obalovaného materiálu se dělají na kladními auty.

Přirozeným centrem obce je obdélníková náves s kaplí, na severní straně ukončená patrovou budovou národní školy. Od školy směrem východním vychází ulice dříve známá Polovšov. Protože se občanské kouli tomuto pojmenování zlobili, říkáme tedy dnes prostě „za školou“, ale význam názvu není ten ani onen, protože v naší obci nejsou ulice nijak pojmenované. Poslední domy zde jsou číslo 96 ažpravo a 136 vlevo. Na západní straně od školy pokračuje podél silnice jednostranná ulice „Před dráhou“ a za kolejemi „za dráhou“, ukončená číslem 138. Při polní cestě odbočující z ní blízko hý. Lanceláře k mls směrem k „Sancium“ stojí jako poslední u polí dům č. 144. Rovněž za dráhou, ale poněkud směrem východním stojí skupina domů známá „Cihelna“.

Z jižního konce návsi kolem pohostinství a zahrady OB vybíhá směrem západním ulice „na Čertkách“, končící číslem 139. Asi 5 300 m dalek u Bystricíky stojí ještě skupinka 3 domů známá „Bušínka“ s čísly 42, 55 a 73.

Nek obce ohrazený silnicí, mlynským náhonem vtékajícím z č. 9 a řekou Bystricíkem, tedy trojúhelník ležící těsně při pravém břehu Bystricíky od mostu po „Dolní splav“ se nazývá „na zábram“. Naproti přes silnici, tedy směrem východním, stojí pouze pozdní zbrojnica a bývalý Švestkův mlýn č. 9. V mlynské zahrádce jsou pak novostavby.

Celé části obce leží na levém břehu Bystricíky po obou stranách silnice říkáme prostě „za vodou“. Na východní straně, tedy směrem k Velké Bystricí, končí zástavba čísly 67 a 152, směrem západním k Blomouci číslem 133.

Naši říčce, na všech mapách označované jako Bystrice, nevědne žádatý

Bystrovanský zimák nežli Bystřička. Tvoří jakousi přirozenou osu našeho katastru. Přes ni jezdí železniční most (na východě), kus od mostu po proudu je zbudován „Horní splav“ od něhož v blízkém náhonu do bývalého řeckova mlýna, aby se téměř nad „Dolním splavem“ vrátil zpět do Bystřičky. V dědině je přes řeku vybudován železobetonový most a za ním již zmíněný „Dolní splav“ od něhož zdejší další, tentokrát „Hamerský náhon“ má bývalý Hamerský mlýn, aby se po průtoku celou Holici ulil pod novosadským mostem do řeky Moravy. Dále po proudu, tedy již na západ od obce, jde na řece vybudovaný tři hráze. Jeden těsně pod vesnicí u živnostného střediska, druhý zavádí polní cestu ze statutární silnice do perništěk „Čance“ a třetí míří rovněž do rojčanského objektu všeobecné zanáhoje „Chemický“.

Hřiště

V prostoru m „Horního splavu“ ohrazeném mlýnským náhonom a Bystřičkou je zbudován jednoduchý sportovní areál s volejbalovým a fotbalovým hřištěm a malým parkámkem.

Zelen

Tyzská zahrada se v celém našem katastru soustředuje vzhledem podél vodních toků (kromě založad uvnitř obce). Jde o poměrně široký pas asi desetileté zeleně vysazene podél Bystřičky od Hodolan a Bělidel až po Bystrovany, do něj je zapojena původní starší výsadb pocházející z let těsně před i po druhé světové válce. Tato výsadb, již v daleko větší míře obhlašuje staršími strony, pokračuje i nad Bystrovany až k Velké Bystřici. Součástí této zeleně je i třásňový sad vysazený u železničního mostu jižně před válonou.

Kolem mlýnských náhonů po celé jejich délce se táhnou pouze nízké pásy trávových porostů. Mimo vodní tok je vysázen třásňový sad za eihelou „Na Kříbách“ a další zelený ostror tvoří objekt „Čance“.

Ve všech těto zeleni převládá olše, topol, vrba a akát, podél Bystřičky bylo v rámci vysázeno stromovadlo lip a třásní, dále jsou zastoupeny jasan a javor, méně pak jeřábky a lípy, v nové výsadbě jsou znatelně zastoupeny i borovice.

Fauna

Náš popis přírodních poměrů by snad nebyl naplý, kdybychom zapomněli na ty, kteří nám naši přírodu ozivou a jejichž životní podmínky jsou hodně dál tím nepřizpůsobitelnější i u nás.

Náš pole využívá dosud pouze zářečí i hejna bažantů, menší jsou již lejnky koroptví a ojediněle, zatím však ještě pravidelně i krépeleky. Na vložených místech nejsou však ani divoce králeci, podél vodních toků se zdržují orlata, sem tam se mihne i lasicka nebo krasostaj. V Bystřičce se s ohledem na kolisažní stav vodní výskytují pouze plavlné ryby, které rybník tvoří výhradně jako nástrahové ryby pro lov na vodních nádržích.

Výše uvedené je zatím nejprávější zadání sám označující naše aranžma. Ve vojenských objektech hnízdí kavky i poštoly, ve vesnici i podél Bystrického náležejí pro zatím ještě národní biolog další početné druhy. Z těch co pravidelně hnízdí je třeba jmenovat tyto: vrabec domácí i polní, výška konádra, modřinka i balka, vlaštovka, žířička, růžkovka, retek domácí i zahradní, skřivan polní, kos, drozd, řepák, žroncek, stromec obecný i buční, konipas bílý, pěnice pokrovní i černohlavá, tříháček obecný, žluna zelená, žlura lagůvka, kukačka, vronohlík, květňáčka, kontiklav, konopka obecná, výžek, sova pálená; pravidelně se vyskytuje, ale jejich hnízdění nelze spolehlivě ověřit: strakapud, bramboráček, červenka, břehák, rorýs, ledňáček, lejsek bělohrádký, ojediněle chocholouš. Předává v zimních měsících možno pozorovat početná létající šířky i výkorníků, havraní polničky, ojediněle strážlivka, králička obecná, za poltravou v různou dobu zahlívají rasek chachtař, vránskošedivka.

Zapsal

